

EDINOST

GLASILO

POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Štane 4 nrč.

Telefon št. 870.

V edinosti je moč!

„Edinost“

izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov. Zjutranje izdanje izhaja ob 11. uri, večerno pa ob 7. uri. O ponedeljkih izhaja prvo izdanje ob 1 uri pop.

Naročnina znaša:

Obe izdaji na leto gld. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—
Za pol leta, četr leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč. večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske popoldanske številke po 2 nvč. Izven Trsta po 1 nvč. več.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi i. t. d. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravištvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvo, odpravištvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinosti“ v Trstu.

Novejše vesti.

Madrid 17. Misli se, da bode kriza trajala dalje, nego se je mislilo s prvega. No, nekateri pa mislijo, da se posreči še danes sestaviti novo ministerstvo.

New-York 17. Iz Washingtona javljajo, da je admiral Sampson obvestil upravo mornarice, da nameruje oditi proti jugu ter tako razvrstiti svoje vojne ladije, da bodo dohodi v Santiago de Cuba in Cienfuegos zakriti, da onemogoči izkreavanje potrebščin za garnizijo v Havani ter da zajedno ojači slabeje južno brodovje, pridodeljeno blokadi.

Havana 17. Z neko parlamentarno ladijo ameriško, ki je došla pod pretvezo, da zamenja ujetnike, sta dospela tudi dva ameriška novinarja, pri katerih so našli samokresov, patron in zanimih dokumentov in fotografij. Z istima se ne bode postopalo kakor z ujetnikoma, ampak kakor z ogleduhoma.

San Juan de Portorico 17. Tu so zalotili nekega ameriškega novinarja v trenutku, ko je napravljaj fotografije.

London 17. »Times« javlja iz New-Yorka: Pomožni križar »Yale« se je uveril, da obstreljevanje utrde San Juan de Portorico dne 12. maja ni napravilo nikake vidne škode. Ameriško brodovje, ki križa sedaj severno od otoka Haiti, čaka na pomnoženje. Križar »Harward« opazuje premikanje španskega brodovja pri Martinique.

Madrid 17. V senatu je prečital tajnik prijava ministerskega predsednika Sagaste, da je odstopilo vse ministerstvo, ter da je naprošen senat, naj zaustavi svoje seje, dokler ne bode ustanovljeno novo ministerstvo. Predsednik senata je zaključil sejo. Isto se je zgodilo tudi v komori.

Milan 17. Tu so oblasti včeraj razpusstile »Človekoljubno društvo Milansko«, ki se je bilo ustanovilo pred dvema letoma s kapitalom 2 milijonov frankov, zapuščenih od milijonarja Loria. Vzrok tej odredbi je bil ta, da je bilo vodstvo tega društva v rokah socijalistov.

Rim 17. V Imoli so oblasti zaustavile socijalistiški list »Il Momento«. Vse uredništvo tega lista je v zaporu pod obtožbo veleizdajstva.

Milan 12. Aretovanja nadaljujejo. Včeraj so zaprli 71 oseb. Sedaj so že v zaporu vsi voditelji socijalistov in prvi glavarji republikanov.

Milan 17. V pokrajini Bari so zaprli nad 1000 oseb in je razpuščenih 112 radikalnih društev.

Rim 17. Čim se otvori parlament, se predlože istemu prošnje za dovoljenje za sodno preganjanje zaprtih socijalistiških poslancev.

Rim 17. Ministerski svet se je posvetoval o tem kaj bi bilo storiti v podporo siromašnim rodbinam onih, ki so poklicani v vojaško službo. Predlog, ki se ima predložiti parlamentu, nasvetuje za več kraje po 50 centezimov soprogam in po 25 za otroke do 15 let; za male občine pa po 40 za soproge in 20 za otroke. Ukupni strošek na dan za poklicane iz let 1872-1873. bodo znašali 5000—6000 lir.

Gradee 17. Povodom nekega dobrotvornega koncerta so dijaki in socijalisti zabranili glasbi bosanskega polka, da ni mogla igrati. Ko je rečena glasba odhajala, so metali kamenje na isto in na policijo.

Dunaj 17. V današnji seji mestnega sveta je interpeloval občinski svetovalec Sonntag, kako je s predlogom za zasnovanje občinskih pekarn v obrambo pred draginjo kruha. Župan dr. Lueger je odgovoril, da so pretirane bojazni v tem pogledu, kajti na Dunaju je kruh veliko ceneji, nego v Trstu, vendar pa hoče naložiti magistratu, naj stavi tozadevnih predlogov.

Dunaj 17. V občinskem svetu je bilo danes viharnih prizorov, ko so razpravljali, da občina naj ne bode več člen nemškega Schulvereina. Predlog je bil vsprejet.

Petrograd 17. Minolo noč je navstal v pristanišču požar na barkah, določenih za prevažanje sena. Požar se je širil grozno naglo, uničivši 16 bark s 55.000 pudov sena in slame. Uničenih je tudi 11 praznih bark. (Ruski »pud« znaša 16,8805 kg.)

Velikonemške demonstracije v Gradci.

Na drugem mestu priobčujemo že, da so nemškonaacionalni srditeži v Gradcu — v tem, baje najbolj nemškem med vsemi nemškimi mesti v Avstriji — surovo napadli godbo tam garnizujočega bosanskega polka, da so istej siloma zabranili sviranje ter jo — odhajajočo — vrhu tega še obsuvali kamenjem.

Iz nadaljnjih poročil posnemamo; »Odkar so se vršile tiste grde demonstracije v Gradcu, na Dunaju in drugod, ni ta godba sodelovala več na nobenem javnem koncertu. Včeraj bi bila imela nastopiti na dveh koncertih v »Steinfelder Bierhalle« in v »Annen Säle«. V »Bierhalle« je začelo kakih 300 nemških buršev grozno razsajati in pobijati, žvižgati in ropotati, da je morala godba utihniti, čim je začela svirati. O drugem poskusu se je ponovilo to divje nastopanje ter je bila godba prisiljena oditi ob tulenju pesmi »Wacht am Rhein« in »proč žnjimi, doli žnjimi«!

V »Annen Säle« je bila godba prisiljena nehati o tretji točki. Zunaj se je nabralo kakih tisoč delaveev, ki so se združili z burši. Godba je zapustila dvorano še le potem, ko sta prišla na pomoč policija in jedna kompanija vojakov. Demonstranti so napali vojake kamenjem, radi česar je bilo vojaštvo siljeno rabiti orožje ter je bilo ranjenih več oseb. Na to je godba odšla v varstvu vojaštva v vojašnico. Aretiranih je bilo več oseb. Ranjeni so bili kamenjem: jeden komisar mestne straže, jeden redar, jeden vodja redarjev in nekaj vojakov.

O nravi teh demonstracij ni možno dvomiti. Z dejstvom, da imajo vsi ti izgredi dokaj avstrijskim vojakom sovražne, ter tudi protiaustrijske primesi, se nočemo baviti dalje, v menenji, da naj se s tem bavijo oni, ki so v prvi vrsti poklicani v to. Nam zadošča, da smo konstatovali dejstvo, ki je izključno le sad najnoveje nemške »gemeinbürgerschaft«, na katere prsih se počutijo toli srečne tudi oni krščanski socijalisti nemški, ki ob vsaki priliki s toliko emfazo povdarjajo svoje »avstrijstvo«, in pa poleg njih ona gospoda Dipauli in družba, ki hote po vsej sili, da so oni prvi stebri »oltarja in — trona«. Konstatovati smo hoteli torej dejstvo, kako dobro se počutita pod jednim klobukom protestanski pangermanizem in pa — katoliško avstrijstvo naših Nemcev!

»Last, not least« — nadaljevaje besedo socijalistom. Saj na njih smo mislili v prvi vrsti. Na protiaustrijsko primes graških demonstracij jih nočemo opozarjati, ker vemo, da jih to ne briga. Ali kako prihajajo oni, »prijatelji ljudstva«, do tega, da pomagajo napadati kamenjem siromašne vojake, ki so vendar tudi sinovi »ljudstva« in ki morajo izvajati dobljene ukaze. Naj je bilo postopanje vojaštva povodom svojedobnih demonstracij v Gradcu tako ali tako — za isto so odgovorne izključno le više vojaške, oziroma političke oblasti!! Ne prihaja nam na misel, da bi hoteli zagovarjati to postopanje, kakor je tudi nočemo obsojati, ker nismo obveščeni dovoljno in zanesljivo o vsem, kar se je bilo godilo one dni v Gradcu: ali izraziti moramo svoje ogorčenje na tem, da nemški fanatizem siplje svojo jezo na nedolžne vojake in da se na takem krivičnem postopanju udeležujejo tudi socijalisti, dasi bi morali vedeti — poleg že rečenega — tudi to, da graške izgrede zoper bosanski polk goni v prvi vrsti kolo — sovražstva do Slovanov. Duhovi bi se bili gotovo pomirili že davno, da ni dejstva, da je bosanski polk slovenski polk! Nemški furor, narodna in plemenska strast, pohlepje po zatiranju drugorodeev pritiskajo izgrednikom v Gradcu kamen v roko, da ga mečejo na avstrijskega vojaka — Slovana! Vojaka bi morda vendar pardonirali ti srditeži, ako ne bi vedeli, da v vojaku zadenejo tudi — Slovana. Nacionalna ideja je tu gonilni motor. A na takih izgredih, izvirajočih v prvi vrsti iz takih brutalnih nagibov, se udeležujejo obéudovanja vredno doslednostjo in vztrajnostjo tudi socijalisti, tisti socijalisti, ki trde o sebi, da so oni jedini zmožni porušiti stene, ki ločujejo narode od narodov, ter ustvariti iz vsega človeštva jedno družino!!

Ne kakor »buržoazijci«, ne kakor propovedniki narodnega fanatizma, ne kakor zagovorniki vsega socijalnega reda sedanjega — kar vse se nam rado predbaeva od socijalistiške strani —, ampak kakor ljudje čutečim srecem v sebi, srecem, ki si je ohranilo plemenitega čutstva plemenite ljubezni do svoje lastne krvi, kakor ljudje, ki v svoji ljubezni do enakosti vseh ljudi, do pravice in do svobode ne moremo verjeti v tisto plemensko superijornost, ki bi podeljevala komu pravico tiranizovati drugorodea le zato, ker je drugorodec: smatramo za svojo sveto dolžnost, da po svoji moči in vsemi sredstvi, ki so nam na razpolago, gradimo barikade proti takemu socijalizmu, ki se ob vsaki priliki izneverja kardinalni točki svojega lastnega programa, socijalizmu, ki svojim postopanjem ubija svoje besede, svoje teorije in svoj program.

Faeta loquuntur: zrealo, v katerem odseva pravo lice sedanje socijalne demokracije, so njena — dejanja.

Politični pregled.

Iz delegacij. Proračunski odsek avstrijske delegacije je razpravljaj včeraj o ekstraordinariju za vojsko. Na vprašanje delegata Dumbe je izjavil vojni minister Krieghammer, da sedaj niti ni govora o novem oboroževanju topništva. Poskusi z bolj popolnimi topovi se sicer nadaljujejo, toda za sedaj se moremo zadovoljiti s topovi, ki so v rabi. Ekstraordinarij — izvzemši naknadni kredit — se je vsprejel na to. Proračun ukupnega finanč-

nega ministerstva se je vsprejel brez razprave, istotako proračun najvišega računskega dvora. V razpravi o carinah se je sklenilo, da se predlogi poročevalca za sedaj vzamejo le na znanje ter da je pozvati avstrijskega finančnega ministra, naj poda pojasnil.

V razpravi kredita za okupacijo Bosne in Heregovine je izjavil državni finančni minister Kallay na dotični vprašanji delegatov Czedika in Kramača, da uprava Bosne je vsikdar skrbela za zaščito in povspesjevanje vseh ver. Politika ni imela nikoli besede v verskih stvareh. To je povdarjal g. Kallay oziroma na neke diference z nekaterimi pravoslavniimi cerkvenimi občinami. Minister je rekel tudi, da dobro pozna važnost železniške zveze Bosne z Dalmacijo.

On dela vedno za tako zvezo. Okupacijski kredit se je vsprejel na to nespremenjen. Danes je zopet seja in sicer je v razpravi naknadni kredit 30 milijonov.

V odseku za vnanje stvari delegacije Ogerske je izjavil minister za vnanje stvari, grof Goluchowsky, da so vesti lista »Frankfurter Zeitung« o namišljeni pogodbi med Avstro-Ogersko in Rusijo le smešne in neokretne izmišljotine. Odsek je odobril proračun za vnanje stvari. Poročilo tega odseka parafrazuje ekspozé ministra grofa Goluchowskega ter predlaga, naj se brezpogojno odobri politika Goluchowskega, toliko gledé nje vodilnih idej kolikor gledé praktičnega izvajanja iste. Ministru se izreka najtopleje pripoznanje na spretnem, dostojanstvenem in uspešnem vodstvu vnanjih stvari.

Obnovljenje pogodbe z Ogersko. Gospodje v kvotni deputaciji Ogerski so se dali omehčati in so privolili milostno v željo avstrijske deputacije, da se bodo pogajanja nadaljevala ustmeno. Ogerska deputacija je pooblastila svojega predsednika, naj se on dogovori glede časa in kraja, kedar in kjer naj se prično ta ustmena pogajanja. Predlagala je pa, da bi se ta pogajanja pričela po 10. juniju.

Tako torej: sedaj si gospodje ne bodo dopisovali več, ampak se bodo pogajali z lica v lice. Toda ne varajmo se: oblika bode pač druga, ali vspehi bodo — tako se nam dozdeva jako jako — isti. Madjari so se že vse preveč privadili svojim 30% dolžnosti in 70% dobrote, da bi se tako z lepa odpovedali taki ugodnosti; avstrijski narodi pa so se že vse preveč naveličali čudnega prečudnega razmerja, v katerem so morali nositi 70% bremen in so uživali le 30% pravic in vpliva, razmerja, v katerem smo morali doprinesati velikih žrtev poglavitno s tem efektom, da so Madjari iz naših žepov dobivali sredstev za srdito konkurenčno vojno na polju gospodarstva, trgovine in industrije — ne morda proti inozemstvu — ampak proti — nam!!

Oni bodo gledali torej, da nam čim najtrdnije pritrldijo ta bremena še za nadaljnjih 10 let, mi pa bodemo gledali, da bi si vsaj olajšali ta bremena — istotako sedaj z lica v lice, kakor poprej ustmeno.

Domače vesti.

Našim čitateljem. — Radi jutrnjega praznika izide prihodnja številka »Edinosti« v petek o poludne na dveh straneh. Razume se, da se bode to izdanje prodajalo na drobno po 2 nvč.

Zajedno opozarjamo kupovalce »Edinosti« na drobno, da je današnjemu jutranjemu izdanju **le po pomoti označena cena z 4 nvč.** Kdor je torej dal 4 nvč. zanje, naj zahteva jeden nvč. nazaj od prodajaleca.

16 milijonov 141 tisoč goldinarjev. — To svotico bi hotel najeti naš magistrat za izvršenje raznih javnih del. Tako bode predlagal v novejšnji seji odsek za dela, ki se imajo izvršiti tekom 6 let.

Ves ta denar naj se porabi v teku šestih let.

V načrtu je vsakovrstnih predlogov, za katere bo trebalo milijonov. Naj bi že bilo, ko bi naša občina imela te milijone prihranjene v blagajni. Teh pa ni; ampak ima naša občina že sedaj ogromnih dolgov.

Od vseh teh milijonov je predloženih samo nekoliko tisočakov za okolico, a za poplačanje tega novega dolga bodo morali prispevati tudi okoličani. Tako skrbe naši brižni mestni očetje za nas!

Kaj briga to okoličane, da se potrosi **60 tisoč goldinarjev** za razširjenje ceste od Barkovelj do Mi-

ramara in da se bode tam vozarila laška gospoda?! Kako korist imajo okoličani od laškega gimnazija kateremu hočejo sazidati novo poslopje za 300000 goldinarjev? Kaj bodo imeli okoličani od tega, ako potrosijo 1 milijon 600 tisoč goldinarjev za uravnovo velikega trga i. t. d. same take stvari. In vendar bodo morali vse to plačevati tudi okoličani. Kje je še kateri okoličan, ki si ne želi, da se rešimo takega gospodarstva in da se okolici privoli samouprava?!

Mislimo, da ga ni več pametnega okoličana ki bi se ne bil že prepričal o pogubnosti naše občinske uprave. Da vidimo, kako bodo sklepali gospoda nocej.

Za Prešernov spomenik je doposlal gospod Fran Kalister, veleposestnik v Trstu, prispevek 200 gl. Plemenitemu darovalcu, ki se je prvi s tako izdatnim zneskom odzval odborovemu oklienu bode izročena najtoplejša zahvala. Nadejamo se pa tudi, da se bodo — gospodu Kalistru jednako — vsi Slovenci zavedali, kaj smo dolžni Prešernovemu spominu ob stoletnici pesnikovega rojstva.

Vipavska železnica. — Izvedeli smo, da je ministerstvo že naložilo tukajšnjemu namestništvu, naj odredi politični obhod proge železnice Gorica-Ajdovščina. — Ustanovni shod društva za gradnjo te železnice bode dne 16. junija na Dunaju.

Tako je prav! Pišejo nam: V Padriču, kakor nam znano, zidajo kapelico sv. Cirilu in Metodu v čast in ob enem v spomin 50-letnice vladanja Nj. Velič. našega cesarja.

Lepa svota se je že nabrala, toda za dovršenje zapričetega dela treba še mnogo goldinarčkov. Nabiranju so se posvetile najizvrstnejše moči padričanske. Kar pa me je iznenadilo, je to, da sti prišli k meni dve vrli Padričanki, ki se ne dasti odpraviti brez malega ali velikega daru. To je lepo in posnemanja vredno. Minolo nedeljo sti bili v gostilni narodnega doma pri sv. Ivanu, kjer sti nabrali lepo svotico, čez 6 gl. Le tako naprej in delo bode zagotovljeno!

Za žensko podružnico sv. Cirila in Metoda v Trstu je daroval g. Ivan Zadnik o priliki otvoritve svoje prodajalnice na Corsu 10 kron. Zahvaljevaje se mu ga priporočamo slovenskemu občinstvu.

Isti ženski podružnici so darovali svatje na poroki g. Frana Kalistra z gč. Mimi Lenassijevo 25 kron. Živeli darovalci in darovalke!

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti je nabral g. Ivan Treven v svoji gostilni v Rojanu v veseli krokarski družbi 2 gl. 65 nvč.

Sežanski ženski podružnici sv. Cirila in Metoda je darovala gospa Ana Kukec iz Žalea 10 kron. Narodna pivovarna »Kukec« je res vredna priporočila po geslu: »Svoji k svojim!«

Pevsko društvo „Kolo“ naznanja gg. pevcem in gg. pevkam, da se bodo pevske skušnje, pričenshi z današnjim večerom, vršile ravno tiste dneve kakor do sedaj, in sicer v »Tržaškem podp. in bralnem društvu« ulica Stadion 19. Meseca julija priredi društvo koncert na vrtu. Danes se začne poučevati veliki mešani zbor »Ljubici« od Försterja in P. Mascagnija cerkveni zbor iz opere »Cavalleria Rusticana«. Sprejemajo se zopet novi peveci in pevke.

O d b o r.

Klub slovenskih bleiklistov »Ljubljana« priredi v nedeljo, dne 5. junija 1898 II. narodno dirko na dirkališču, na katero najljudnejše vabi vse občinstvo.

Vspored slavnosti: V soboto, dne 4. junija t. l.: Pričakovanje gostov pri vlakih. Ob 8. uri zvečer: Prijateljski sestanek v spodnji kavarni »Narodnega doma«. V nedeljo, dne 5. junija t. l.: Sestanek v hotelu »Lloyd« ob 9. uri dopoldne. Točno ob 3. uri popoldne pričetek dirke. Ob 8. uri zvečer koncert in razdelitev nagrad na vrtu »Narodnega doma«, odnosno v »Sokolovi« telovadnici. Vstopnina 30 kr. za osebo, 15 kr. za člene narodnih kolesarskih društev.

Na dirki in na koncertu bode svirala vojaška godba slavnega e. in kr. pešpolka Leopold II., kralj Belgijeev, šte. 27.

Prijave in pismena vprašanja naj se pošiljajo blagajniku g. Fr. Gombaču. Zaključek prijav dne 2. junija ob 10. uri zvečer. Na pozneje došle prijave in na prijave brez vlog se ne ozira. Klubova pisarna je v »Narodnem domu« poleg spodnje kavarne. Tam se poizvedo tudi vse informacije. Od

6. do 8. ure bodo odborniki na dirkališču. Brzjavci: Sočvan — Ljubljana.

Klub kliče vsem Slovincem: »Zdravo« in »Na svidenje«!

Brzjavni promet z Italijo. C. kr. poštno in brzjavno ravnateljstvo nam naznanja: Zasebne brzjavke v Italijo se smejo odpošiljati odslej zopet v tajnem jeziku.

Kazenska razprava proti Ivanu vitezu Nabergoju radi prestopka žaljenja žendarmerskega stražmojstra Zamarehi-ja se bode vršila v petek dne 20. t. m. ob 9 uri zjutraj pred tukajšnjim e. kr. okrajnim sodiščem v kazenskih stvareh. O izida bodemo poročali.

V pojasnilo. Ker je bilo na izjavi »Kolašev« v odgovor gosp. Poliću natisneno tudi ime »M. Skrinjar«, nas prosi gospa Marija Skrinjar, soproga gospoda uradnika »Tržaškega podp. društva«, naj pojasnimo, da to ime ni identično z njenim.

Velik pes — nepoznano čegava last — je ugriznil včeraj Hrvatini Ivanko iz Vrdele hštev. 762. Morala je pohiteti na zdravniško postajo.

Mal požar se je vnel včeraj zjutraj v delavnici mizarja Ivana Stoparja v ulici Zovenzoni št. 2. Gasilci so udušili ogenj po polurnem delu. Vzrok je bil baje slaba priredba dimnika.

Izpred sodišča. Dne 11. aprila t. l. sta spremljala dva redarja nekega mladeniča v zapor. Na potu sta ju ustavila Ernest Premru in Josip Trevisan, ki sta hotela preprečiti, da bi aretovani mladenič bil odveden v zapor. Bila sta toli drzna, da sta bila redarja siljena braniti se z orožjem. Včeraj se je vršila razprava ter sta bila obsojena dotičnika vsaki na tri mesece zapora. Sodni dvor je upošteval dejstvo, da sta bila oba grozno pijana, ker sta spila vsaki po $\frac{3}{4}$ litra žganja, kar je bilo dokazano.

Surovo početje. — 20-letni težak Henrik Calligaris, v družbi še z dvema svojima prijateljema je srečal včeraj zjutraj po 6. uri v ulici Farneto kmeta Ivana Vider iz Kostabone in Marka Prepos iz Verdele, ki sta vozila na trg vsaki svoj voziček, naložen z vrči mleka in zelenjavo. Pijana in razposajena trojica se je približala kmetoma ter je začela nagajati tema. Sledujoč jima je prevrnila vozička z robo. Ko sta kmeta zahtevala odškodnino, so začeli suroveži še-le pretepati Preposa. Vsled kričanja in prepiranja sta pritekla tjakaj dva redarja, toda, čim sta se prikazala, so zbežali ti veliki junaki. Redarja sta ujela Calligarisa ter sta ga odvedla seboj na policijo. Izpuščen pa je bil na svobodo potem, ko je prišel njegov oče ter je poravnal škodo. Taki so ti junaki, ki dohajajo iz šole italijanske javnosti, iz šole one velike »kulture«.

Tatvine. Emiliji Jarš, bivajoči v ulici Sette Fontane, je bila ukradena včeraj volnena obleka. — V noči od 15. do 16. t. m. je bilo Ivanu Cermolin na Greti ukradenih 5 kokoši. — Marko Lovrič iz Dalmacije, ki je bil zaspal predsinoči pred neko kavarno, je bil okraden za gl. 575 denarja in pa jeden zlat prstan, vreden 9 gl.

Policijske vesti. Aretirani so bili: Danes zjutraj ob 5. uri Marija P. iz Sv. Nikolaja na Korškem na novi cesti radi pohajanja; 34-letni Giulia Štefan, dninar iz Trsta, sinoči v ulici Giulia radi pijanosti.

Koledar:

Danes v sredo 18. maja: Srečko (Feliks) sp.; Venancij. Jutri v četrtek 19. maja: Vnebohod; Celestin. pap.

Solčni:		Lunin:	
Izhod ob 4. uri 2 min.		Izhod ob 2. uri 33 min.	
Zahod „ 7. „ 52 „		Zahod „ 6. „ 10 „	

Ta je 21. teden. Danes je 137. dan tega leta, imamo torej še 228 dni.

Najnoveja trgovinska vest.

New-York 17. (Izvirni brzjav.) Pšenica 157 $\frac{1}{2}$ (včeraj 156), koruza 40 $\frac{1}{2}$ (včeraj 41 $\frac{1}{2}$), mast 690 (včeraj 700).

Različne vesti.

Tragedija pred sodiščem. Neki Kramer, bivši železnični mašinist, je bil pozvan včeraj na sodišče dunajsko na razpravo v neki varuštveni stvari. Njegovo vedenje pred sodniki je bilo že pričetkoma jako čudno, a pozneje je postajal vedno hujši in razburjenjši, tako, da je začel žaliti sodnike, imenovavši jih lopove, sleparje ter pretivši jim smrtjo. Hkratu pa je izvlekel samokres iz žepa ter je na-

meril in sprožil proti sodniku Wolfu. Na srečo se ni užgal samokres. V sodnici je navstal velik beg in zmešnjava. Ta hip pa je Kramer ustrelil samega sebe v usta in se je zgrudil mrtev na tla na lieu mesta. V sodnici je bilo hipoma vse polno krvi. Na Dunaju je napravil ta dogodek povsod velik utis.

Niti zver ne stori tega. Neki Italijan, imenom Grossi, je bival že pet let skupaj z nekouduvo v Buenos-Ayres. Udova je imela tudi dve odrasli hčeri, s katerima se je Grossi tudi pečal. Iz teh ljubavnih zvez rodilo se je v teku petih let devet otrok in vseh teh devet nedolžnih bitij je zver Grossi skrivoma zadušil in zakopal. Ni čuda, če je vse ljudstvo v Buenos-Ayres razljučeno radi početja te grde duše.

Protiburševske demonstracije pred sodiščem v Ljubljani.

(Izvirno poročilo.)

(Dalje.)

Za tem je bil zaslišan mestni policijski komisar g. Podgoršek. G. Podgoršek je povedal, da je v soboto dne 19. februarja dobil poročilo, da se trosijo in lepijo po mestu listki z napisom: »Zavedni Slovenci, jutri ob 11. v »Zvezdo«!« Naročil je takoj straži, naj pobere te listke, kjer jih dobi. Sicer je že prej izvedel iz govoric, da se hoče prirediti mala demonstracija v »Zvezdi«, da hočejo ljudje tam zapeti nekaj slovenskih pesmi in potem zopet oditi, ali na to se ni oziral, ker se mu je zdelo vse prazno govoričenje. Dalje je g. Podgoršek opisal vso demonstracijo, konstatiral, da je Štefe ljudstvo miril in na vprašanje predsednika, je-li imelo ljudstvo namen naskočiti kazino, je odgovoril, da je bila demonstracija nedolžna, da demonstrantje nikakor niso hoteli napasti kazine, da niso hoteli izzvati v kazini pretepa, marveč, da so hoteli le manifestirati izključno slovenski značaj Ljubljane. Potrdil je tudi, da bi bila množica lahko naskočila kazino, da bi jej straža tega ne mogla ubraniti, ker je bilo premalo redarjev. Konstatiral je, da je ljudstvo v »Zvezdi« zahtevalo, naj se odstrani nemško občinstvo, katero je stalo pred kazino, da potem odidejo tudi sami. G. Podgoršek je vsled tega šel k kazinotom in jih prosil (kjer bi smel ukazovati), naj se umaknejo. Toda evet nemške inteligence se mu je uprl, se mu je rogal, češ, da nima pravice poditi jih od tod, ker so na svojem lastnem svetu.

Konečno je še konstatiral g. komisar, da ni videl v »Zvezdi« nobenega slovenskega visokošoleca.

Priča, komisar Švajger, je odgovoril — seveda nemški — na vprašanje, kak namen je po njegovem menenju imela demonstracija, da je bil namen množice »das Casino zu stürmen!!« Vendar pa je priznal konečno, da so bile demonstracije v začetku »harmlos« in da bi bila množica kazino prav lahko »šturmala«, ker je bila nasprotna moč veliko preslaba, da bi zamogla preprečiti naskok.

Tudi naslednje priče, večinoma redarji, so izpovedali več ali manj olajševalno za obtožence. Jedno pa moramo pibiti na steno o tej priliki. Ljubljanski redarji mislijo namreč, da morajo v službi opazovati vsako stvar skozi povekševalno steklo. Izkazalo se je namreč na razpravi, da so policijski stražniki v preiskavi izpovedali vse drugače, pod prisego pa so zopet govorili povsem drugače, včasih celo nasprotno. Izpovedali so namreč, da ni bilo vse tako hudo, kakor so govorili v preiskavi.

Na nadaljnjem zaslišanju prič so bili mej drugimi zaslišane — ker se je to zahtevalo, deloma od strani drž. pravdnika, deloma od strani zagovornikov — tudi priče g. Robida, g. baron Rechbach in župan g. Hribar.

Priča g. Robida je izpovedal, da so po njegovem menenju ljudje šli v »Zvezdo« iz gole radovednosti, ne pa z namenom kazino naskočiti. Konstatiral je tudi on, da bi policija ne mogla zabraniti eventualnega napada na kazino.

Po menenju naslednje priče, g. barona Rechbacha, pa so bile demonstracije v prvi vrsti naperjene proti članom »Carniole« in proti nemškemu občinstvu, katero je stalo pred kazino, in vendar je gospod baron zatrjeval v istej sapi, da se nemška inteligence ni hotela umakniti izpred kazine zaradi tega, ker so bili gg. kazinotje preradovedni, in ker so vedeli, da so pod vladnimi krili popolnoma varni.

Zaslišan je bil na to župan ljubljanski, g. Hribar. G. župan je povdarjal, da je demonstracija napravila nanj utis, da množica noče nič hudega in da demonstrantje — večinoma delaveci — nikakor niso silovito nastopali. G. župan je povedal, da je iz množice večkrat čul klie: »Glejte, da se oni ne bodo norčevali iz nas.« To željo občinstva sem uvaževal takoj, tako je govoril g. župan, »in podal sem se v kazino, kjer so nemški visokošoleci, s trakovi prepasani in s čepicami na glavah, sedeli za okni kazinske restavracije. Prosil sem jih, naj odlože čepice, da se ljudstvo ne bo razburjalo po nepotrebnem. Burši so mi odgovorili, da se bodo posvetovali »ob das unserem Volksthum nicht schaden würde«, sicer pa jih čisto nič ne moti, naj ljudstvo počenja v »Zvezdi« karkoli. Po tem odgovoru šel sem v »Zvezdo« nazaj. Ali množica je zahtevala, naj se nemško občinstvo umakne tudi izpred kazine. Šel sem torej tudi k tem in jih prosil, naj se odstranijo. Toda tu sem jo bil slabo skupil. Nekaj gospodov me je sprejelo ne posebno ljubeznjivo in mi povedalo, da pri njih nimam absolutno ničesar iskati, da so na svoji lastni zemlji itd. Ker tu nisem ničesar opravil, skušal sem kolikor mogoče vplivati na ljudstvo, naj miruje.«

Tako je izpovedal g. župan, zatrdivši, da bi redarstvo niti z golimi sabljami ne moglo zabraniti naskoka na kazino in je konstatiral konečno, da na demonstracijah ni bilo nobenega slovenskega visokošoleca. Na vprašanje dr. Šusteršiča, ali je g. županu kaj znana priča Rasberger, je odgovoril g. župan, da je bil Rasberger nič manj nego 28 krat kaznovan radi goljufije, tatvine i. dr. pregreškov in da je celo njegov lastni oče prišel prosit na magistrat, naj zapro tega zanikernega človeka, ker itak ni za nobeno drugo rabo.

Značilno za obtožbo je, da se drž. pravdnik največkrat sklicuje na to pričo.

Važne pa so izjave dveh zadnjih prič, kateri sti povedali, kako so si burši v kazini napaivali, ko je demonstrovalo ljudstvo v »Zvezdi«. Jedna teh prič pa je odločno zatrdila, da je videla nekega burša, kako je, stojé za šipo, ljudstvu v »Zvezdi« kazal »osle«. Ako vemo to, potem je razburjenost demonstrantov kaj lahko umljiva.

S tem se je završilo zaslišavanje prič v soboto zvečer ob 9. uri. (Pride še.)

POSLANO.

Orel je vdaril vrabea se svojimi krili in — ali kaj?

Zaupaje v Vašo pravičnost, gospod urednik, pošiljam Vam nastopne vrstice v lastno brambo, proti oeni moje skladbe »Njega ni!«. Vem, da mi mi ne bo koristilo mnogo, kajti udarec, oziroma udarci, ki so padali na mojo osebo, so toli občutni, da ne čutim več v sebi one življenske moči, ki je dajala dosledaj mojemu duhu in telesu tolike gibčnosti, da mi je neprestano udarjalo po glavi »Hum, ta, ta, Hum, ta, ta.«

Oni dopis, ki ga je bila prinesla cenjena »Edinost« po koncertu pevskega društva »Kolo«, prav za prav ni oena, ni poročilo, ni — no, je mnogo pa ni nič, ali pa je samo udrihanje po osebi; stvar pa je dotičnim pišem (bila je namreč cela družba, ki je pokazala v istem članku svojo vsestransko neobrazženost) le postranska reč, ki je dala dotičnim težko pričakovano priliko, da bi se mogli znositi nad nedolžno osebo.

Hvalijo me kakor pevovodjo, a grajajo kakor skladatelja.

Zares, padli ste jako nizko, a s tem se tolažim, da nisem ne prvi ne zadnji razžaljen v tem pogledu.

Nehvaležni, oziroma nevoščljivi svet, pa je uničil že marsikatero evetko ter ji ni dal miru, da bi mogla cveteti svobodno.

No, mogoče je, da jim imponujem kakor pevovodja, ki sem iz čisto priprostih grl pripravil krassen zbor, kateri bode s časoma, ako ne nadkriljuje že dandanes, nadkriljeval marsikatero drugo pevsko društvo v Trstu. To vendar, to pripoznavajo torej dotični kritiki, da to delo ni bilo lahko, marveč prav težavno, za kakoršno treba žrtvovati ne le duševne, marveč tudi telesne moči; a tako požrtvovalen pa ni vsakdo, dobro vedoči, kakšno korist ali pa vsaj hvaležnost ima pričakovati delavec na tem polju, ker v dandanašnjih časih skupno nasprotujeta kruhoborstvo in zavist.

V omenjenem članku pravijo kritiki, da ne ubogam večkratnim nasvetom ujihovim. Spominjam se, da se je nekoč nekdo spodtikal nad tem, da stavim na razne vsporede preveč lastnih skladb. Ali dotičniki naj vedó, da sestavljam vsporede za veselice i. t. d., ki jih prirejam jaz se svojimi peveci in do tega imam svobodno roko. Kje pa

naj slišim svojo skladbo v prvič peto, če ne v lastnem pevskem zberu. Ko bi slavni naš skladatelj g. V. Parma imel v Postojni svojo opero, gotovo bi jo hotel slišati v prvič doma in bi mu ne bilo treba voziti se v daljnji Zagreb.

Odrekaite mi sposobnost za skladanje za to, ker se mi po Vašem nemerodajnem menenju pesem »Njega ni« ni ponesrečila. Vedite, da je ta skladba prirejena za orkester in da bi naredila proizvedena z orkestrom, na Vaša ušesa drugi vtis, nego ga je naredila brez njega, posebno pa zato, ker partitura ni bila pripravljena za klavir.

Skladbo je imel že v rokah marsikateri glasbenik v pravem pomenu besede, mej temi tudi moj prijatelj, rajni Volarič — a ni je sodil — kakor Vi, nepoklicani kritiki. Dobro si zapomnite! Predno hoče kdo kaj kritikovati, posebno pa tako robato — mora biti kos svoji stroki. Kritika je pisana popolnoma subjektivno! Torej?!

Ako bi morala biti vsaka skladba vsacega skladatelja enake vrednosti, ne bi bilo mej skladatelji nobene razlike. Isto velja za naše pesnike in vendar pravimo, da sta Gregorčič in Askere prvaka in njima sledijo drugi.

Predpisujete mi tudi, (kakor da bi bili mojstri v kontrapunktu), v kakem tonavem načinu bi moral skladati! Po Vašem receptu bi torej morala imeti vsaka pesem enake napeve. Kako neki, da sta brata Ipavec vglasbila pesem »Kdo je mar?«, vsaki po svoje in vendar ste obe skladbi lepi. Ali ne veste, da se pisatelju, istotako tudi skladatelju ne more narekovati snov, ker vsaki človek kakor tak drugače občuti. Skladatelj v 66. letu svoje dobe bo umeval pesnika drugače, nego skladatelj mlajše dobe. Sicer pa »Quot capita tet sensum!«

Pravite, da skladba ni izvirna! Skladba je izvirna, ako pa vé kdo navesti mesta, da bi bil jaz posnel, naj javno objavi brez vsake milosti. Torej na delo!

Da mi poročilo ne narase preveč, hočem še navesti trditev, da dotičniki ne morejo razločevati mej cerkveno in posvetno skladbo, ker tukajšnja ušesa želé, kakor v gledališču, tako i v cerkvi gledališke glasbe, kakor tudi, da mora biti vsaka gledališka predstava oziroma opereta ali opera smešna.

O tem, ali umem jaz besedilo pesmi, ali ne, pa prepovedujem sodbo sploh vsakomur.

Konečno še navedem trditev, da bi bila skladba ugajala vsakemu, tudi mojim sovražnikom, ako ne bi nosila imena mojega, kakor se je godilo z »Jamsko Ivanko« v Tolminu l. 1895.

Čudim se, da so moji kritiki, nepoklicani kritiki, takó pozno vzeli koncesijo za kritikovanje, ko bi bili lahko že dokaj dobrega storili na svojem polju.

Kakor vestni kritiki, kateri ocenjujejo mojstersko posamične skladbe, očitno podpisujejo svoje kritike, tako zahtevam i jaz, da obelodanejo kritiki moje skladbe svoja imena, sicer jih smatram za vojake, ki so hrabri za zidom, a svojih pušk niti v roke vzeti ne znajo.

Zagotavljam Vas, da ste mi morda se svojo nepremišljeno pisarijo mnogo škodovali, ali mojega delovanja niste uničili, temveč pospešili, kajti delal bom za svojo umetnost in čast svojega rodu, dokler se bodeta pretakala po mojih žilah in kosteh kri in mozeg. Ako Vas še nisem prepričal s temi vrsticami o Vaši zmoti, povem Vam, da tobica ni še izpraznjena, kajti sledil bo motto: »Kopitar naj sodi kopita«: ne iz mojega, ampak iz poklicanega peresa.

Hrabroslav Vogrič.

Velika zaloga solidnega pohištva in tapecarij

od
Viljelma Dalla Torre v Trstu
Trg S. Giovanni hiš. šte. 5 (hiša Diana).

Absolutno konkurenčne cene.

Moje pohištvo donese srečo.

ZALOGA POHIŠTVA

tvrdke

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Via Riborgo 21 in Piazza vecchia 2.

Zaloga pohištva in tapetarij vseh slogov lastnega izdelka. Bogato skladišče ogledal, vsakovrstnih slik, zimnic in pogrinjal. Na zahtevanje ilustrovan cenik zastoj in franko. Naročeno blago se stavlja na parnik, ali na železniško postajo, ne da bi za to računil stroške.

Zadnje vesti.

Hongkong 18. Blokada Manile se nadaljuje strogo. Amerikani čakajo na vojaštvo, predno začno z operacijami izkroevanja. Ustaši na Filipinih niso zmožni, da bi podpirali Amerikane. Polovica ustašev je na strani Španije.

Dunaj 18. Uradna »Wiener Zeitung« javlja: Njegovo Veličanstvo je imenovalo bivšega pravosodnega ministra grofa Gleispacha predsednikom višega deželnega sodišča v Gradeu.

Dunaj 18. Imenovanje grofa Gleispacha predsednikom višega sodišča v Gradeu je napravilo globok utis na politične kroge, ozirom na to, da so odvetniška zbornica v Gradeu in mnogo nemških poslancev protestovali proti temu imenovanju. Pričakovati je, da to imenovanje še bolj poostri razmerje mej vlado in obstrukcijo.

Gradee 18. Za danes se je bati novih demonstracij proti vojaštvu. Lastniki prvih pivarn so sklenili, ne dovoliti dijakom vstop v njih lokale.

Arad 18. Posestniki vinogradov v Hegyalju so hoteli imeti sejo v vasi Menes. Razjarjena množica, sestojeca iz kmečkih delavcev, pa je napadla občinsko hišo in je grozila zborovalcem tako, da so morali isti zbežati. Zborovanje se bode vršilo v nedeljo pod varstvom orožnikov.

Gradee 18. Vojno ministertvo je odredilo, da 38 častnikov, ki so se bili udeležili pogreba delavca Rittnerja, so zgubili častniško čast. (Rittner je bil namreč ubit povodom velikonemških demonstracij v Gradeu v mesecu novembru.)

London 18. V gornji zbornici je izjavil ministerski predsednik Salisbury, da Kitaj ni imel moči, da bi se uprl Rusiji. Nedostaja mu tudi srčnosti. Zasedenje Vas-haj-vaja (po Angležih) naj jači Kitaj proti obupu ter podeli istemu srčnosti, da se bode upiral svoji sovražnikom. Vaj-haj-vaj je velike strateške vrednosti, toda še važneje je delovanje angleške politike na menenje Vztoka; najvažneje pa je, da ne bodo mislili ni Kitaj, ni Koreja, ni Japonska, da se je Angleška odpovedala igri za sosedstvo Port Arturja. Angleška ne želi, da se razkosa Kitaj, noče, da bi mislili Kitajci in drugi ljudje, da si Angleška hoče prisvojiti katere zemlje in se udeležiti na deljenju plena. Zakup Va-haj-vaja je bil v prvi vrsti politična odredba, da se je vzravnalo postopanje drugih vlasti. Salisbury se nadeja, da si bodo prizadevali vsi narodi, da se ojači bogato trgovinsko obsežje Kitaja. Zaključil je izrazom nade, da evropski narodi ne porusijo tega trgovinskega obsežja svojimi prepiri za ozemlja. V ta namen hoče Angleška gojiti prijateljstvo do vseh vlasti, s katerimi pride v dotiko.

Št. 6096.

Razpis dražbe.

Dne 4. junija t. l. oddalo se bode potom javne dražbe pri podpisanemu c. kr. okrajnemu glavarstvu spodaj navedene love s sledečimi klientski cenami za osemletno dobo v zakup, in sicer

1. Naklo 120 gold.
2. Barka 23 gold.
3. Vatovlje 14 gld.

Lovi pridejo na dražbo po tej vrsti in se začne dražba ob 10. uri predpoludne. Varščino je položiti najdalje do 10. ure predpoludne dneva dražbe. Če se ne doseže vzkliena cena, dostane se lov lahko tudi po nižji ceni.

C. kr. okrajno glavarstvo.

Sežana, dne 13. maja 1898.

Dr. Laharnar.

Zavod za uniformiranje in civilna krojačnica
Frana Jiras
ulica Caserma 9 — v Trstu — ulica Caserma 9
Priporoča se
za napravo uniform in civilnih oblek.
Postrežba poštna.
Zaloga vseh vrst za uniforme po tovarniških cenah.

M. U. dr. Anton Záhorsky

pomočnik na porodih

in zdravnik za ženske.

Ulica Carintia št. 8.

Ordinuje:

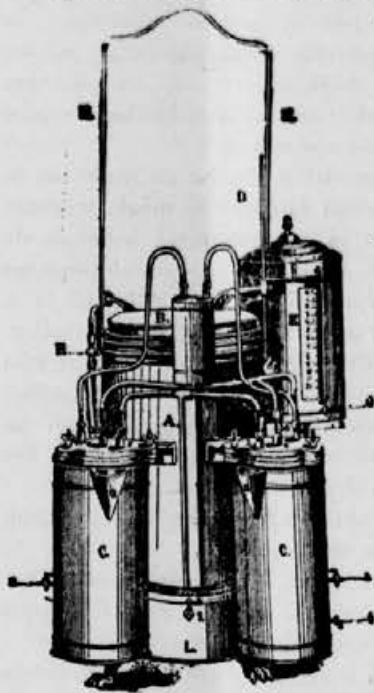
Od 9. do 10. zjutraj in od 2. do 4. pop.

Za uboge od 8. do 9. zjutraj.

Na zahtevanje cenik in prospekt.

Prva tržaška tovarna

aparator za napravljanje plina acetilen
tvrdke ROCCO & C. v ulici Sanità št. 9.

Autorizirani instalaterji plina, vode in plina acetilen.

Aparat na acetilen od Josipa Rocca, patentiran v Avstro-Ogerski je absolutno najbolj praktičen in gotov, lahko rabjenje ne eksplozira, vsprejet od različnih zavarovalnih društev. Vsprejemajo se vsakovrstne kompletne naprave za hiše, restavracije, gledališča in mesta pod najugodnejšimi pogoji.

Velika zaloga najboljšega apnenega kislica, katerega kilogram daje 300 litr. plina.

Velik izbor svetilnic in pripadkov za razsvetljavo.

SPECIJALITETA CESTNIH SVETILNIC;

na 1 ali 2 plumen brez dovoda plina (priprave za dvorce [vile] kijoske in mala mesteca).

Vsprejemajo se dela za instalacije in popravljanje dovodov.

Zaloga

v ulici Sanità št. 9.

Delavnica

v ulici S. Giorgio št. 1.

Cvet proti trganju.

(Liniment caspicí).

Preiskušano mazilo — odpravlja bolečine pri kostibolu, trganju in revmatizmu. — Ena steklenica z navodilom 50 nvč. Razpošilja z obratno pošto najmanje dve steklenici

„Deželna lekarna pri Mariji Pomagaj“

Ph. Mr. M. Leusteka v Ljubljani.

Škropilnice

proti

peronospori

inženerja

ŽIVICA,

in brentači,

kateri ostajajo zmiraj enaki in pripravljani, bodisi v suhem ali v vodi, najtrajalni od vseh drugih. Dobivajo se v delavnici omenjenega v Trstu, v trgovinski ulici (Via Commerciale) št. 11, kjer se oddajajo tudi radovoljno prospekti in ceniki.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

pripoznano izvrstno, bolečine blažeče mazilo dobiva se po 40 nvč., 70 nvč. in 1 gld. po vseh lekarnah. Zahteva naj se to

splošno priljubljeno domače sredstvo

vedno le v originalnih steklenicah z varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter vzame previdnostno samo steklenice s to varstveno znamko kakor originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi.

C. Klemt.

Tovarna za zatvornice (Jalousien) Braunau na Bavarskem.

Priporoča svoja 6-kratno odlikovana novovrstna lesena zastirala (Rouleaux), zatvornice in oboknice na valjček. — Cenik gratis.

Agentje za privatne odjemalce se iščejo.

Mehanična delavnica

ANTONA SKERL-A V TRSTU,

Via S. Lazzaro št. 6, nasproti palače Salem.

Zaloga originalnih šivalnih strojev „Adria“ iz Budimpešte in koles iz najbolj slovečih notrajih in inozemskih tovarn.

Šivalni stroji se garantujejo pet let, kolesa eno leto.

Izvršujejo se poprave šivalnih strojev, koles, motorjev na plin itd.

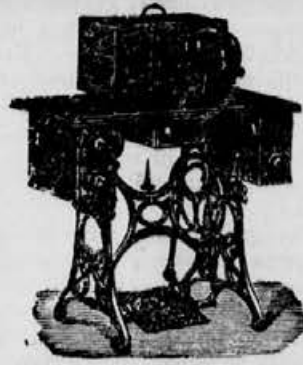
Delavnica za briljantno nikliranje.

Zaloga vseh pripadkov za kolesa in šivalne stroje.

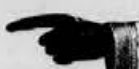
Postavljanje in popravljanje električnih zvoncev.

Prodaja — menja — najem koles.

Vsakovrstna popravljanja in naročbe izvršujejo se najatančneje, brzo, po nizkih cenah.

Cukerin št. 20

3000 kosov na 1 klg.

v porcijskih kosih po 1 novčič.

Cukerin št. 9

2000 kosov na 1 klg.

v porcijskih kosih po 1½ novčiča.

Prodaja je dovoljena do 1. julija.

J. WEISS, Dunaj, VI. Eszterhazygasse 12.